

Mineralen en Middelen Meester

Noordlangeweg 42b/Postbus 46/4460 BA Goes / tel. 0113-247729
cvansluijs@zajk.nl

Colijnsplaat, 20 november 2015

kenmerk: mmm201115

Betreft: voorlichtingsavonden door Stichting Mineralen en Middelen Meester

Bijlage: - opgaveformulier
                  - toelichting

Geachte heer/mevrouw

Stichting Mineralen Middelen Meester (MMM), het samenwerkingsverband van ZLTO, ZAJK, ZMf, Provincie Zeeland en het Waterschap Scheldestromen, biedt ook dit jaar weer aan om gezamenlijk met uw VVB of studieclub een voorlichtingsavond te organiseren.

MMM heeft tot doel activiteiten te organiseren die bijdragen aan het verminderen van de emissie van mineralen en gewasbeschermingsmiddelen uit de landbouw naar het milieu. MMM geeft daarom onder meer voorlichting over maatregelen die boeren kunnen nemen om emissie te voorkomen of te beperken.

Komend winterseizoen wil MMM uw vereniging weer graag van dienst zijn met een interessant programma. Wij kunnen u informeren over de volgende thema's:

- Vermindering Emissie Agrarische Restvloeistoffen; aanleg van een wasplaats of gebruik van een phytobak wat zijn de opties?
- Waterkwaliteit en bemesting
- Waterkwaliteit en gewasbescherming (I): Probleemstoffen en middelenkeuze
- Waterkwaliteit en gewasbescherming (II): Probleemstoffen en spuittechniek
- Wat kan het gebruik van functionele agrobiodiversiteit betekenen?
- Eventueel ander thema, in overleg.

De thema's worden toegelicht door een vertegenwoordiger van DLV Plant of het Waterschap.

Heeft u belangstelling, dan kunt u het opgaveformulier invullen en opsturen naar Stichting MMM. Er kunnen maximaal 5 avonden per seizoen gegeven worden; op is op. Er zijn geen kosten verbonden aan deze presentatie.

Voor nadere informatie en/of de invulling van een bijeenkomst kunt u contact opnemen met het secretariaat van MMM te bereiken op het nummer 0113-247728 (maandag, woensdag en donderdag) of info@zajk.nl.

Met vriendelijke groet,
Namens de Stichting MMM

C.C. van Sluijs-Poppe

Cereshof 4/Postbus 46/4460 BA Goes / tel. 0113-247729 / fax. 0113-231189
cvansluijs@zajk.nl

Opgaveformulier lezingen Mineralen en Middelen Meester

Graag wil ik:

een lezing boeken (onderwerp aankruisen)

Voorkeursdata: .....

meer informatie over de lezingen (onderwerp(en) aankruisen)

Mijn interesse gaat uit naar de volgende lezing (meer informatie aan achterzijde):

Vermindering agrarische restvloeistoffen

Waterkwaliteit en bemesting

Waterkwaliteit en gewasbescherming (I)

Waterkwaliteit en gewasbescherming (II)

Functionele agrobiodiversiteit

Anders, namelijk .....

Contactgegevens:

Naam vereniging/studieclub: .....

Naam contactpersoon: .....

Straat: ..... Nr: .....

Postcode: ..... Plaats: .....

Telefoon: ..... Mobiel: .....

Email: .....

Toelichting op de lezingen

Vermindering agrarische restvloeistoffen

Het project Vermindering Agrarische Restvloeistoffen Zeeland is eind 2014 afgerond. In dit project is gezocht naar werkbare systemen om de emissie van het inwendig en uitwendig reinigen van de landbouwsput naar nul te reduceren. Op 26 bedrijven zijn nu wasplaatsen, phytobakken en reinigingssystemen voor de landbouwsput aangelegd. Om ervoor te zorgen dat de totale erfmissie van de landbouwsput in de hele provincie verder beperkt wordt moeten deze voorzieningen ook bij andere bedrijven neergelegd en toegepast worden. Tijdens de lezing zal ingegaan worden op welke maatregel het beste past bij welk bedrijf.

Waterkwaliteit en bemesting

In grote delen van Zeeland komt er teveel fosfaat en stikstof voor in het water. Waar komen deze stoffen vandaan? Waar doen zich problemen voor? Zijn er oplossingen en welke zijn dat dan? En wat kunt u zelf bijdragen in de dagelijkse praktijk? Deze lezing leert u wat de gevolgen zijn van te hoge concentraties voedingsstoffen in het water, wat we op dit moment weten over de bijdrage hieraan vanuit de landbouw en wat u in ieder geval kunt doen om de emissies zoveel mogelijk te beperken.

Waterkwaliteit en gewasbescherming (I)

Gewasbeschermingsmiddelen zijn bedoeld om onkruid of plagen te bestrijden en om ziektes te weren. Een deel van de middelen komt echter in de lucht, de bodem en het water terecht. Ze worden dan ook structureel in het oppervlaktewater aangetroffen. Soms zijn de concentraties zodanig dat ze een probleem vormen voor het waterleven. In dat geval spreken we van probleemstoffen. In deze lezing wordt verteld welke gewasbeschermingsmiddelen een probleemstof vormen en vooral wat u in de praktijk kunt doen om het gebruik van deze stoffen kunt verminderen. Hierbij zal ook aandacht zijn voor de rol van het gewasbeschermingsmiddelenstoplicht.

Waterkwaliteit en gewasbeschermingsmiddelen (II)

Zie "waterkwaliteit en gewasbescherming (I)". In deze lezing zal vooral aandacht zijn voor de algemene spuittechniek. Gewasbeschermingsmiddelen komen onbedoeld in het water terecht door drift en afspoeling van spuitmachines. Hoe kunt u deze emissie voorkomen of beperken door de keuze van de juiste spuitdop, afstelling van de spuitmachine, keuze voor een andere spuitmachine en aandacht voor de wijze en locatie van het spoelen van de machine.

Functionele Agrobiodiversiteit (FAB)

Gewasbescherming is een noodzakelijk onderdeel van de agrarische praktijk. Soms blijkt het echter mogelijk te zijn om bespuitingen achterwege te laten. Veel agrariërs zijn zich daar niet van bewust. In Zeeland is er inmiddels veel ervaring opgedaan met het verminderen van bespuitingen tegen plagen in de tarwe- en aardappelteelt door gebruik te maken van FAB (Functionele Agrobiodiversiteit). Veel plagen worden namelijk onderdrukt door natuurlijke vijanden, zoals lieveheersbeestjes en sluipwespen, zonder dat de opbrengst daar onder lijdt. Voorwaarde is wel dat deze natuurlijke vijanden een geschikte leefomgeving hebben en niet gedood worden door gewasbeschermingsmiddelen.

Voor alle lezingen geldt dat in overleg de inhoud aangepast kan worden aan uw eigen specifieke interesses.